

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Nina Popovici, prin intermediul avocatului Natalia Pahopol,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Popovici împotriva Evgheniei Bușila și Larisei Vasilache cu privire la partajarea averii succesoriale,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018 prin care s-a admis parțial cererea Ninei Popovici de scutire de la plata taxei de stat în ordine de apel și nu s-a dat curs cererii de apel cu acordarea unui termen pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat

c o n s t a t ă :

La 11 noiembrie 2010, Nina Popovici s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Evgheniei Bușila și Larisei Vasilache cu privire la partajarea averii succesoriale.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 05 octombrie 2017 s-a respins acțiunea Ninei Popovici împotriva Evgheniei Bușila și Larisei Vasilache cu privire la partajarea averii succesoriale. S-a încasat de la Nina Popovici în beneficiul statului suma de 24 634 lei, cu titlu de taxă de stat.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 10 octombrie 2017 Nina Popovici, prin intermediul avocatului Natalia Pahopol a depus apel nemotivat, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 05 octombrie 2017 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

La 23 noiembrie 2017, Nina Popovici, prin intermediul avocatului Natalia Pahopol a depus cerere de apel motivat, solicitând scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul declarat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018 s-a admis parțial cererea Ninei Popovici de scutire parțială de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Nina Popovici. S-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 8 000 lei, în termen de 7

zile de la recepționarea încheierii. S-a explicat apelantei că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

La 15 martie 2018, Nina Popovici, prin intermediul avocatului Natalia Pahopol a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii cu pronunțarea unei noi încheieri de scutire de la plata taxei de stat în ordine de apel.

În argumentarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a examinat obiectiv circumstanțele invocate în cererea de scutire de la plata taxei de stat și motivele certe de imposibilitate a recurenței de a achitare a taxei de stat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Nina Popovici, prin intermediul avocatului Natalia Pahopol urmează a fi admis pentru următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Conform art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul consideră recursul ca fiind declarat în termen, având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel datează cu 01 martie 2018 (f.d. 248-250), iar cererea de recurs a fost depusă la 15 martie 2018, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe cererea de recurs (f.d. 252).

În continuare, instanța de recurs se va expune asupra legalității și temeiniciei încheierii instanței de apel în partea obligării achitării taxei de stat în mărime de 8 000 lei.

Astfel, în conformitate cu art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă, că instanța de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

În cererea de scutire a persoanei fizice se vor expune circumstanțele care justifică solicitarea și vor fi anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului,

pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, dovada lipsei conturilor bancare etc.).

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat că dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atât timp cât statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției în cauza Clionov contra Moldovei (Cererea nr. 13229/04), că Curtea Supremă de Justiție s-a bazat pe prevederile legislației când a refuzat să examineze recursul reclamantului, și anume omisiunea acestuia de a plăti taxa de stat. Prin urmare, Curtea trebuie să examineze dacă, atunci când a respins cererea reclamantului de a-l scuti de plata taxei de stat, Curtea Supremă de Justiție a luat în considerație circumstanțele specifice ale cauzei sale, în primul rând, capacitatea acestuia de plată (§17).

Din perspectiva celor menționate supra, Colegiul reține că, instanța de apel dispunând scutirea parțială a apelantei de la plata taxei de stat, eronat a obligat-o pe aceasta să achite taxă de stat în sumă de 8 000 lei, având în vedere că recurenta în suportul solicitării vizate a prezentat probe concludente ce confirmă starea financiară precară a sa.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs reține că Nina Popovici este pensionară, beneficiind de pensie pentru limită de vârstă în sumă de 587,72 lei, fapt confirmat prin legitimația seria CN nr. 129622, eliberată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Botanica (f.d. 237).

Astfel, instanța de recurs reține că, impunerea achitării taxei de stat în sumă de 8 000 lei, ar fi o povară pentru Nina Popovici ce ar crea dificultăți acesteia la întreținere, în cazul în care aceasta este pensionară și nu dispune de alte venituri suplimentare.

Mai mult ca atât, probele prezentate de recurentă în sprijinul solicitării cu privire la scutirea de la plata taxei de stat confirmă starea financiară precară a sa, iar plata taxei de stat în mărime de 8 000 lei este o sumă impunătoare.

Prin urmare, instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintate de Nina Popovici nu a luat în considerare circumstanțele specifice ale cauzei respective, în primul rând, capacitatea de plată a Ninei Popovici, ceea ce în rezultat a dus la emiterea unei încheieri cu aprecierea superficială a circumstanțelor importante ale cauzei.

În concluzie, Colegiul consideră că recurenta corect a fost scutită parțial de la plata taxei de stat, însă suma de 8 000 lei care a fost obligată să o achite este una considerabilă pentru recurentă, motiv pentru care Colegiul consideră a micșora această sumă până la 1 000 lei.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018 a fost emisă cu aprecierea superficială a circumstanțelor cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Nina Popovici, prin intermediul avocatului Natalia Pahopol și a casa parțial încheierea instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere de admitere cererii Ninei Popovici de scutire parțială de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Nina Popovici, prin intermediul avocatului Natalia Pahopol.

Se casează parțial încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Popovici împotriva Evgheniei Bușila și Larisei Vasilache cu privire la partajarea averii succesoriale, în partea obligării achitării taxei de stat în mărime de 8 000 lei.

Se obligă Nina Popovici să achite taxa de stat la depunerea apelului în sumă de 1 000 (una mie) lei, cu prezentarea dovezii de achitare până la prima ședință de judecată în ordine de apel.

În rest, încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2018 se menține.

Se remite cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nina Popovici împotriva Evgheniei Bușila și Larisei Vasilache cu privire la partajarea averii succesoriale la Curtea de Apel Chișinău, de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Galina Stratulat